

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

А.І. Кудряшов

«25» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти Бакалавр
на основі НРК6 (НРК7)

Галузь знань

D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність
Освітня програма

D3 Менеджмент
менеджмент

Харків 2025

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	5
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	7
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	9
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	10
Рекомендована література.....	11
ДОДАТКИ	
ДОДАТОК А Зразок «Екзаменаційний білет».....	15

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) – раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти.

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 (НРК7), яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю D3 Менеджмент (освітні програми Менеджмент) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (спеціаліста, магістра) (НРК6, НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою бакалавр за спеціальністю D3 Менеджмент та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній Бакалавра (Магістра), освітньо-кваліфікаційний рівень Спеціаліст, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю D3 Менеджмент.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти бакалавр за спеціальністю D3 Менеджмент.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін

та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем бакалавр на спеціальність D3 Менеджмент та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування мають форму тестових завдань закритого та відкритого типу – відповідь на теоретичні питання. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення. Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітніми ступенями бакалавра (магістра) або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- ◆ загальні положення щодо організації навчального процесу в університеті;
- ◆ порядок та правила користування фондами бібліотеки університету;
- ◆ особливості студентського самоврядування як невід'ємної складової демократизації вищої освіти України;
- ◆ кваліфікаційно-професійні вимоги до спеціалістів-менеджерів;
- ◆ права та обов'язки фахівця з менеджменту; перелік професій, спеціальностей та посад, які може займати фахівець з менеджменту;
- ◆ перелік та зміст кваліфікаційно-професійних завдань, які вирішують менеджери;
- ◆ форми та методи організації навчального процесу та самостійної роботи здобувачів; методи і форми самостійної праці здобувачів та інше.
- ◆ сутність організації, взаємозв'язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
- ◆ класифікацію та характеристики різних видів організацій, їх переваги й недоліки;
- ◆ основні види комунікацій в організації;
- ◆ проектування організаційних систем;
- ◆ методику розрахунків основних показників та використання методологічних інструментів з метою пізнання мінливих явищ та процесів, які впливають на стан підприємства;
- ◆ як працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- ◆ як створити та організувати ефективні комунікації в процесі управління;
- ◆ принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- ◆ як формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички;
- ◆ основні економічні категорії та закони розвитку і функціонування економічних систем;

- ♦ роль та механізм функціонування первинних ланок економіки – підприємства та домогосподарства;
- ♦ критерії та найважливіші показники ефективності виробництва.

Вступник повинен вміти:

- представляти склад та структуру професійної діяльності менеджера на різних управлінських посадах, роль та місце менеджерів у формуванні виробничих планів, їх виконанні та забезпеченні ефективності виробництва;
- розуміти кваліфікаційні вимоги до фахівців за вибраною спеціальністю, основними видами, завданнями та змістом діяльності;
- формулювати мету та основні завдання формування та управління організаційними структурами;
- здійснювати порівняльний аналіз і формування різних типів організаційних структур;
- визначати чинники формування іміджу й культури організації;
- визначати ефективність діяльності організації;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- формувати когнітивні уміння та навички щодо пізнання психології лідерства в бізнесі та визначення адекватних методів психологічної роботи з нею;
- здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в організації;
- формувати власний імідж шляхом цілеспрямованого використання мовної культури, культури зовнішності, невербальних засобів, аксесуарів;
- ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації;
- з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх в процесі господарської діяльності;
- давати обґрунтовану характеристику та аналізувати економічні явища і процеси, оперуючи економічними категоріями і поняттями;
- створювати ефективну систему організації управління змінами, контролю, комунікацій і прийняття управлінських рішень;
- обирати належні методи та опрацьовувати результати їх застосування при дослідженні, вирішенні та висвітленні конкретних проблем.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти бакалавр за спеціальністю D3 Менеджмент містить основні питання за наступними темами:

1. Вступ до фаху

Тема 1. Університетська освіта в контексті Болонського процесу

Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців за визначеною спеціальністю

Тема 3. Організація навчального процесу в університеті

Тема 4. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності. Галузева специфіка змісту підготовки менеджерів у ВНЗ.

Тема 5. Бібліотека університету: порядок та правила користування її фондами

Тема 6. Соціально-культурна інфраструктура університету

Тема 7. Студентське самоврядування як невід’ємна складова демократизації вищої освіти України

Тема 8. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців

2. Теорія організацій

Тема 1. Методологічні засади теорії організації

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі

Тема 3. Організація як система

Тема 4. Організація як соціум

Тема 5. Організаційний процес

Тема 6. Самоорганізація

Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації

Тема 8. Організаційне проектування

Тема 9. Культура організації

3. Психологія управління та бізнесу

Тема 1. Морально-етичні принципи управління.

Тема 2. Сучасні теорії мотивації праці.

Тема 3. Психологія ефективного управління.

- Тема 4. Психологія кадрової політики
- Тема 5. Теорія особистості та міжособистісна сумісність
- Тема 6. Основи групової самоорганізації
- Тема 7. Зміст соціально-психологічної роботи менеджера
- Тема 8. Управління конфліктною ситуацією
- Тема 9. Людиноетичні аспекти управління

4. Економічна теорія

- Тема 1. Предмет і метод економічної теорії.
- Тема 2. Суспільне виробництво. Власність і моделі організації економічних систем.
- Тема 3. Товарне господарство. Гроші і їх функції, грошова система. Інфляція.
- Тема 4. Ринок, його сутність і функції. Інфраструктура ринку. Моделі ринку.
- Тема 5. Капітал: кругообірот і нагромадження. Сутність та види доходів населення.
- Тема 6. Підприємство як товаровиробник: витрати виробництва, ціноутворення, умови максимізації прибутку.
- Тема 7. Суспільне відтворення. Циклічність суспільного виробництва. Основні макроекономічні проблеми. Основні форми та методи державного регулювання економіки.
- Тема 8. Закономірності розвитку сучасного світового господарства. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P=P1+P2+P3,$$

де $P1$ – оцінка за перше питання (за шкалою 0-60).

$P2$ – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

$P3$ – оцінка за третє питання (за шкалою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно (відповідь на теоретичні питання і тестові завдань закритого та відкритого типу). Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної (відбіркової) комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник повинен пред'явити, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до 2 астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробники: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Воронкова А.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Гуторова О.О.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Вступ до фаху

1. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес: навч. посіб. для студ. вищ. закл. Освіти. Нац. трансп. ун-т. Київ: Знання України, 2006. 439 с.
2. Ніколаєнко С. М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства. Київ : Знання, 2005. 319
3. Студентське самоврядування для "чайників" / упоряд. Т. Нагалецький; Всеукраїнська молодіжна громадська організація "Молодий Рух", Всеукраїнська мережа студентських виборчкомів. - Кив : Нове вид., 2006. 122 с.
4. Харлампов Г.А., Небесна В.В. Здоровий спосіб життя і рухова активність студентів: навч. посіб. Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. 144 с.

Теорія організацій

1. Бай С. І., Самокиш О.В., Пашенко І.Н. Теорія організації. Київ : КНЕУ. 122 с.
2. Білявська Ю.В., Микитенко Н.В. Теорія організації: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун- т, 2019. 424 с.
3. Бутко М П. Теорія прийняття рішень: підручник / М.П. Бутко, І.М. Бутко, В.П. Мащенко, М.І. Мурашко, Л.Д Оліфіренко, Т.В. Пепа, Г.М. Самійленко. К.: ЦУЛ. 2018. 360 с.
4. Гуторова О.О. Основи менеджменту: навч. посіб. Харків : ХНАУ, 2009. 329 с.
5. Гуторова О.О. Менеджмент організацій : навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 268 с.
6. Жуковська Л. Е. Теорія організацій : навч. посіб. / Л. Е. Жуковська, Є. Г. Борисевич, Є. М. Стрельчук – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 148 с.
7. Марченко О.М., Томаневич Л.М. Теорія організації: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 359 с.
8. Менеджмент: навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
9. Монастирський Г. Л. Теорія організації : підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
10. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: навч. посіб. Кив: Кондор, 2013. 376 с.

11. Рульєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент: навч. посіб. Кив: Центр учбової літератури, 2016. 312 с.
12. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту: навч. посіб. Київ: Каравела, 2012. 304 с.
13. Шегда А. В. Менеджмент : навч. посіб. Київ : Знання, КОО, 2002. 583с.

Психологія управління та бізнесу

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. Посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: підр. для студ. вищ. навч. закл.; 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
3. Гусєва О.Ю., Легомінова С.В., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С., Хлевицька Т.Б. Психологія підприємництва та бізнесу: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2019. 257с.
4. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.
5. Жигайло Н. І., Кохан М. О., Данилевич Н. М. Психологія бізнесу: навч. посібн. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 256 с.
6. Калениченко Р. А., Коханець А. С. Конфліктологія і психологія управління: навч. посібник. Київ: КНУБА, 2021. 167 с.
7. Калениченко Р. А., Коханець А. С., Нежинська О. О. Психологія бізнесу: навч. посібник. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 270 с.
8. Лозовецька В. Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія. Київ, 2015. 279 с. 6. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія: навч. посібник. Київ: МАУП, 2000. 256 с.
9. Мілютіна К. Л., Трофімов А. Ю. Психологія сучасного бізнесу: навч. посібн. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 168 с.
10. Психологія підприємництва та бізнесу: навч. посібн. / Гусєва О. Ю., Легомінова С. В., Воскобоєві О. В., Ромащенко О. С., Хлевицька Т. Б. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2019. 257 с.

Економічна теорія

1. Базилевич В. Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка : підручник 3-є вид. Київ : Знання, 2006.

2. Базилінська О. Я. Макроекономіка : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005.
3. Гальчинський А. С., Єщенко П.С. Основи економічної теорії. Київ : Вища школа, 1995.
4. Державне регулювання економіки : навч. посібник / С. М. Чистов, А. Е. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. Київ : Вища школа, 2000.
5. Економічна теорія: Політекономія: підручн. / За ред. В.Д. Базилевича. 8-ме вид. К.: Знання, 2012. 685 с. Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Ekonomichna-teoriya-Politekonomiya-Bazylevych-V.D.1.pdf
6. Клименко Г.Н. Основи економічної теорії: політекономічний аспект : підручник. Київ : Вища школа, 2002.
7. Основи економічної теорії : підручник у 2-х книгах / За ред. Ю. В. Ніколенка. Київ : Либідь, 1998.
8. Основи економічної теорії : підручник / За ред. А. А. Чухна. Київ : Вища школа, 2001.
9. Політична економія : навч. посібник / За ред. К. Т. Кривенка. Київ : КНЕУ, 2005.

ДОДАТКИ

Зразок «Екзаменаційний білет»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університетЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ
_____ А.І. Кудряшов

«_____» _____ 2025 р.

Ступінь вищої освіти Бакалавр
Спеціальність D3 Менеджмент**ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 25**
фахового вступного іспиту

1. Які є класифікації законів організації?
2. Лекція як основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу та набуття студентами нових знань.
3. Тестові завдання:
 1. Що є об'єктивною основою становлення і розвитку світового господарства?
 - а) міжнародний поділ праці;
 - б) регулювання валютних курсів;
 - в) зовнішньоекономічна політика;
 - г) створення міжнародних економічних союзів.
 2. Крива Філіпса фіксує зв'язок між безробіттям та:
 - а) економічним циклом;
 - б) рівнем споживчих витрат;
 - в) зайнятістю;
 - г) рівнем інфляції.
 3. Державний борг – це сума попередніх:
 - а) бюджетних дефіцитів за вирахування бюджетних надлишків;
 - б) бюджетних дефіцитів;
 - в) державних витрат;
 - г) бюджетних надлишків за відрахування бюджетних дефіцитів.
 4. За основу зростання в моделі Р. Солоу береться:
 - а) зростання експорту;
 - б) зростання продуктивності праці;

- в) зростання ставки відсотка;
- г) зростання рівня цін.

5. Закон А. Оукена визначає:

- а) взаємозв'язок між ВВП та інфляцією;
- б) залежність між темпами інфляції і рівнем безробіття;
- в) ступінь впливу загального економічного спаду на рівень безробіття в країні;
- г) відносне відхилення фактичного ВВП від потенційного залежно від перевищення фактичного безробіття над його природним рівнем.

6. Основою сучасних підходів до психології управління є психологічні теорії:

- а) психоаналіз;
- б) біхевіоризм;
- в) трансперсональна;
- г) гуманістична.

7. Ергономіка – це ...

- а) наука про естетичні засади трудової діяльності;
- б) методика професійного відбору;
- в) галузь знань, яка комплексно вивчає трудову діяльність людей в системі "людина – техніка – середовище";
- г) метод вивчення і опису змістовних та структурних характеристик професій.

8. Система реакцій організму у відповідь на будь-яку висунуту до нього вимогу, це ...

- а) професійне вигорання;
- б) стрес;
- в) темперамент;
- г) невроз.

9. Основою адаптації особистості до середовища є:

- а) процес та результат "пристосування";
- б) процес та результат "взаємовідносин";
- в) процес та результат "взаєморозуміння";
- г) процес та результат "взаємодії".

10. Харизматична теорія лідерства належить до:

- а) ситуативного підходу в лідерстві;
- б) персонологічного підходу в лідерстві;
- в) психоаналітичного підходу в лідерстві;
- г) системного підходу в лідерстві.

Розробив голова фахової атестаційної комісії к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування, Гуторова О.О.